

Ομιλία του Υφυπουργού Τουρισμού κ. Κώστα Κουμή στη συνέντευξη Τύπου με θέμα «Απολογισμός έργου Υφυπουργείου Τουρισμού»

Το έτος 2025 έχει πλέον περάσει στην ιστορία ως το κορυφαίο έτος στην ιστορία του τουρισμού της χώρας μας, συνοδευόμενο από επιδόσεις ρεκόρ, γεγονός που αναμφίβολα μας ικανοποιεί ως Κυβέρνηση και ως Υφυπουργείο Τουρισμού.

Κατά το 2025, οι αφίξεις τουριστών ξεπέρασαν για πρώτη φορά τα 4,5 εκατ. επισκέπτες, καταγράφοντας άνοδο της τάξης του 12,2% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και άνοδο της τάξης του 41,6% σε ορίζοντα τριετίας, ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου, όπου και υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, κατέγραψαν άνοδο της τάξης του 15,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και άνοδο της τάξης του 51,1% σε ορίζοντα τριετίας.

Η μέση κατά κεφαλή δαπάνη το 2025 κατέγραψε άνοδο της τάξης του 2,9%, ανερχόμενη σε €822 σε σύγκριση με €799 που ήταν το προηγούμενο έτος, ενώ σε ορίζοντα τριετίας η άνοδος ανήλθε σε 6,2%.

Άνοδος καταγράφηκε και στην ημερήσια δαπάνη, καθώς από τα €92,8 του 2024, η ημερήσια δαπάνη ανήλθε στα €99,5 το 2025, στοιχείο που καταδεικνύει άνοδο της τάξης του 7,2%, ενώ σε ορίζοντα τριετίας η άνοδος ανήλθε στο 22,3%.

Η μέση διάρκεια παραμονής κατέγραψε μείωση της τάξης του 4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αφού από τις 8,6 ημέρες, ο σχετικός δείκτης σταμάτησε στις 8,27 μέρες.

Παρατηρείται όμως άνοδος στις διανυκτερεύσεις, οι οποίες με βάση προκαταρκτικές εκτιμήσεις αναμένεται να ανέλθουν στα 18,5 εκατ. το 2025, σε σύγκριση με 17,9 εκατ. το 2024, καταγράφοντας δηλαδή άνοδο της τάξης του 3,3%.

Επί της ουσίας, κατά το 2025 ο τομέας του τουρισμού επιβεβαίωσε με τον πιο τρανταχτό τρόπο τον πρωταγωνιστικό του ρόλο ως στρατηγικός πυλώνας ανάπτυξης και οικοδόμησης ανθεκτικότητας για την κυπριακή οικονομία, αλλά απέδειξε επίσης ότι είναι και μπορεί να παραμείνει και πυλώνας προοπτικής, αφού παρά τις συνεχείς προκλήσεις και το διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον, η συνεισφορά του τομέα στην κυπριακή οικονομία παραμένει υψηλή και εξαιρετικά ωφέλιμη, με την συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) να ανέρχεται στο 14%, σε σύγκριση με 13,1% που ήταν το προηγούμενο έτος.

Μία συνεισφορά που αναμφίβολα συνέβαλε στην οικοδόμηση του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης της χώρας μας, που ως γνωστό εκτιμάται στο 3,75% για το έτος 2025, που είναι κι ένας εκ των κορυφαίων της Ευρώπης, πολύ υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης που είναι 1,5%.

Σε απόλυτους αριθμούς, τα έσοδα από τον τουρισμό για την τριετία 2023-2025 ανήλθαν στο ποσό ρεκόρ των 9,9 δισ. ευρώ.

Κυρίες και Κύριοι,

Οι αναφορές μου σε ορίζοντα τριετίας δεν είναι ασφαλώς τυχαίες. Βασίζονται στο γεγονός ότι πρώτη προτεραιότητα της Κυβέρνησης με την ανάληψη των καθηκόντων μας ήταν η επιστροφή του τουρισμού στις υψηλές επιδόσεις του παρελθόντος, λαμβάνοντας υπόψιν τις καταγεγραμμένες απώλειες του 2022, και σίγουρα πρωτεύων στόχος ήταν η διατήρηση του τομέα σε υψηλές επιδόσεις, πράγμα που χωρίς αμφιβολία έχει επιτευχθεί.

Επιπρόσθετα, μετά και την ομολογουμένως σταθεροποίηση στις υψηλές επιδόσεις, θεωρώ ότι ήρθε η απόλυτη στιγμή ολόκληρο το τουριστικό οικοσύστημα της χώρας μας, συντονισμένα, να γυρίσει σελίδα.

Ήρθε η ώρα λοιπόν να λάβουμε τη συνειδητή απόφαση ότι από τώρα και στο εξής, η επιτυχία στον τομέα του τουρισμού θα αξιολογείται, αποδίδοντας λιγότερη σημασία στις αριθμητικές επιδόσεις και μεγαλύτερη σημασία στις ποιοτικές παραμέτρους του τουρισμού.

Ένα κεφάλαιο, το οποίο είναι επίσης ανοικτό από την ημέρα έναρξης της θητείας της παρούσας Κυβέρνησης, με στοχευμένες δράσεις για τη βελτίωση του τουριστικού προϊόντος και των τουριστικών υποδομών, και αξιοποιώντας πλήρως κάθε δυνατή ευκαιρία, όπως για παράδειγμα το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Αναλυτικότερα, υπό την ευθύνη του Υφυπουργείου Τουρισμού, εντός του 2025 λειτούργησαν συνολικά 13 σχέδια κινήτρων, εκ των οποίων τα τέσσερα προέρχονται από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Τα πιο πάνω Σχέδια αναμένεται να υλοποιηθούν μέχρι και τη λήξη του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και αναμένεται ότι οι συνολικές πιστώσεις θα είναι της τάξης των €20 εκατ. περίπου, συμπεριλαμβανομένου και αυτών που στηρίζονται από εθνικούς πόρους.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα ακόλουθα:

α) Στο πλαίσιο της 2^{ης} προκήρυξης του «Σχεδίου Χορηγιών για την Αναβίωση περιοχών της υπαίθρου, ορεινών, ακριτικών και απομακρυσμένων περιοχών», ολοκληρώθηκαν ή ολοκληρώνονται 153 έργα με το συνολικό ποσό που αναμένεται να διατεθεί μέχρι και τη λήξη του σχεδίου να ανέρχεται στα €7 εκατ.

β) Στο πλαίσιο της 2^{ης} προκήρυξης του «Σχεδίου Χορηγιών για Έργα Αναβάθμισης Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων σε Ύπαιθρο, Ορεινές και Απομακρυσμένες Περιοχές για τον Εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του Τουριστικού Προϊόντος», εγκρίθηκαν για χορηγία 48 επιχειρήσεις με το συνολικό ποσό που αναμένεται να διατεθεί μέχρι και τη διεκπεραίωση των αιτήσεων να ανέρχεται στα €6,9 εκατ.

γ) Στο πλαίσιο της 2^{ης} προκήρυξης του «Σχεδίου Χορηγιών για Αναβάθμιση Χώρων Εστίασης ή Καταστημάτων Πώλησης Παραδοσιακών Προϊόντων Διατροφής», χορηγήθηκε εντός του 2025 το ποσό του €1,3 εκατ.

δ) Στο πλαίσιο του «Σχεδίου χορηγιών για τη δημιουργία και εμπλουτισμό εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, τουρισμού υγείας, ευεξίας», εγκρίθηκαν επτά αιτήσεις με το συνολικό ποσό να ανέρχεται σε €1,2 εκατ.

Είναι ενδεικτικό ότι τα πιο πάνω σχέδια κινήτρων αποσκοπούσαν στην ενίσχυση των υποδομών στην ενδοχώρα, και εννοείται στην τουριστική αναβάθμισή της, αλλά και στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας για τις τουριστικές επιχειρήσεις με έμφαση στις λιγότερο τουριστικά δημοφιλείς τουριστικές περιοχές.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό όλων των πιο πάνω σχεδίων, η έμφαση στην ενίσχυση των υποδομών, που εμπύπτουν στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Μαζί με τα πιο πάνω σχέδια λειτούργησε και σειρά άλλων σχεδίων με απώτερο σκοπό την ενδυνάμωση της τουριστικής βιομηχανίας, την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, αλλά και την ενίσχυση των ειδικών μορφών τουρισμού.

Τέτοια σχέδια είναι:

- Το Σχέδιο ψηφιακής μετάβασης παροχών ειδικών μορφών τουρισμού,
- Το Σχέδιο επιχορήγησης συνεδρίων, ταξιδίων κινήτρων, λανσαρίσματος προϊόντων, διεθνών διαγωνισμών ειδικών ενδιαφερόντων,
- Το Σχέδιο Επιχορήγησης για τη διοργάνωση Διεθνών Αθλητικών Εκδηλώσεων,
- Το Σχέδιο ενθάρρυνσης ξένων αθλητικών ομάδων, ομίλων, συνδέσμων και ομοσπονδιών για προπόνηση και προετοιμασία στην Κύπρο,
- Το Σχέδιο επιχορήγησης για την πιστοποίηση παρόχων υπηρεσιών καταδύσεων αναψυχής,
- Το Σχέδιο ενθάρρυνσης έργων για την ποιοτική και αισθητική αναβάθμιση παραλιών,
- Το Σχέδιο Χορηγίας βιοματικών εργαστηρίων παραδοσιακής Χειροτεχνίας, μεταποίησης αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και οινογαστρονομίας,
- Το Σχέδιο Χορηγίας Χριστουγεννιάτικων Χωριών 2025-2026 και
- Το Σχέδιο Χορηγίας Εκδηλώσεων προώθησης παραδοσιακών γεύσεων και τοπικών προϊόντων.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, το Υφυπουργείο Τουρισμού υλοποίησε σειρά στρατηγικών δράσεων κατά το έτος που αποχαιρετήσαμε.

Ουσιαστικά ολοκληρώθηκε η επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού (ΕΣΤ) 2035, η οποία εγκρίθηκε και ανακοινώθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο πριν λίγες βδομάδες, τέθηκαν οι βάσεις για την επαναλειτουργία της σχολής ξεναγών, η οποία άνοιξε τις πύλες της πριν από λίγες βδομάδες μετά από επτά ολόκληρα χρόνια, ενώ ιδιαίτερα σημαντική είναι και η έναρξη των διαδικασιών για την υλοποίηση ολοκληρωμένης ψηφιακής εφαρμογής σε συνεργασία με το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), που θα καλύπτει κάθε γωνιά της χώρας μας με απώτερο σκοπό βεβαίως τη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας.

Σημαντική είναι και η έταιρη δράση που έχει ήδη αρχίσει να εκπονείται σε συνεργασία με το ΤΕΠΑΚ, που αφορά στην καταγραφή της εξελικτικής πορείας της ιστορίας του τουρισμού της χώρας μας.

Κυρίες και Κύριοι,

Με το κλείσιμο του τριετούς κύκλου 2022-2025, όπου προτεραιότητα αποτέλεσε η επαναφορά του τομέα του Τουρισμού σε υψηλές επιδόσεις, καθώς αυτό θα βοηθούσε και τη βιομηχανία στο σύνολό της να ανακάμψει οικονομικά στη μετά την πανδημία εποχή, εισερχόμαστε ουσιαστικά σ' έναν νέο κύκλο, όπου πλέον η επιτυχία στον τομέα που υπηρετούμε θα πρέπει να αξιολογείται διαφορετικά.

Ασφαλώς και επιθυμία μας είναι να διατηρηθούν οι υψηλές επιδόσεις, όμως την ίδια στιγμή είμαστε αντιμέτωποι με σειρά νέων προκλήσεων, με σημαντικότερη αυτή της κλιματικής αλλαγής.

Ζήτημα που απασχολεί τον τομέα της φιλοξενίας σε παγκόσμιο επίπεδο και που ομολογουμένως επηρεάζει περισσότερο τις χώρες της Μεσογείου.

Ως εκ τούτου, στόχος μας για τα επόμενα χρόνια είναι από τη μια η διατήρηση των επιδόσεων στα ίδια υψηλά επίπεδα και από την άλλη να βελτιώνουμε συνεχώς την εμπειρία των επισκεπτών μέσα από την αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Είναι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο που επενδύουμε συνεχώς στη διπλή μετάβαση, στην πράσινη και στην ψηφιακή μετάβαση δηλαδή, κάτι που απεικονίζεται στα πλείστα σχέδια που προκηρύσσει κατά καιρούς το Υφυπουργείο Τουρισμού.

Σκοπός και διαρκής στόχος ήταν και θα είναι η βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας στην κάθε μορφή της.

Επιπρόσθετα, στα αξιοσημείωτα του έτους που μόλις έχουμε αποχαιρετήσει, είναι σίγουρα η ολοκλήρωση της τρισδιάστατης αποτύπωσης των κυριότερων καταδυτικών σημείων στη χώρα

μας, αλλά και η ολοκλήρωση της μελέτης για τον καταδυτικό τουρισμό. Δράσεις που επιβεβαιώνουν επίσης τη σημασία που αποδίδουμε ως Υφυπουργείο Τουρισμού στις ειδικές μορφές τουρισμού.

Γενικότερα, η περαιτέρω ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού αποτελεί θέμα υψηλής προτεραιότητας για το Υφυπουργείο Τουρισμού.

Ως Κυβέρνηση θεωρούμε ότι η περαιτέρω ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού δύναται να συμβάλλει ακόμη περισσότερο στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και στην ενίσχυση του χειμερινού τουρισμού, ενώ την ίδια στιγμή λειτουργεί ως στοιχείο εμπλουτισμού της τουριστικής εμπειρίας.

Τους επόμενους μήνες το Υφυπουργείο Τουρισμού προχωρεί σε διενέργεια μελετών για τον τουρισμό υγείας και τον τουρισμό φύσης/υπαιθρου, πέραν της μελέτης για τον καταδυτικό τουρισμό που έχει ήδη παρουσιαστεί.

Στις υψηλές προτεραιότητες του Υφυπουργείου Τουρισμού ανήκει και ο σημαντικότερος για την ύπαιθρο και τις τοπικές κοινωνίες τομέας του Αγροτουρισμού.

Πέραν των ενεργειών που έγιναν και γίνονται για τη διενέργεια εμπλουτιστικών έργων στην ύπαιθρο, το Υφυπουργείο Τουρισμού φροντίζει να προβάλλει τον αγροτουρισμό σε χώρες εξέχουσας σημασίας.

Κατά το 2025, ο αγροτουρισμός ως εναλλακτική πηγή τουρισμού προβλήθηκε στις μεγαλύτερες τουριστικές εκθέσεις, κάτι που συνεχίζεται και φέτος.

Σε σχέση με τις αφίξεις σε αγροτουριστικά καταλύματα καταγράφηκαν πέραν των 90.000 αφίξεων το προηγούμενο έτος, που ισοδυναμεί με άνοδο της τάξης του 3% σε σχέση με το έτος 2024, και άνοδο της τάξης του 40,9% σε ορίζοντα τριετίας.

Όσον αφορά στον Ναυτικό Τουρισμό, εντός του 2025 πραγματοποιήθηκαν ενέργειες που αφορούσαν στην προβολή και προώθηση του τουρισμού κρουαζιέρας, τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου, με σημαντικότερη τη συμμετοχή στην επαγγελματική έκθεση «Seatrade Europe» που έγινε στο Αμβούργο.

Σημειώνεται ότι ο τουρισμός κρουαζιέρας κατέγραψε άνοδο της τάξης του 104% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, αφού ο συνολικός αριθμός επιβατών ανήλθε στις 278.000 σε σύγκριση με 136.000 το προηγούμενο έτος.

Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ

Η ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) από την Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί αναμφίβολα σημείο αναφοράς για το έτος 2026, με έντονο το αποτύπωμα της και στον τουριστικό τομέα.

Στο πλαίσιο της φιλοξενίας 30 και πλέον χιλιάδων συνέδρων που αναμένονται να επισκεφθούν τη χώρα μας κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας, το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει αναλάβει τον σχεδιασμό και τον συντονισμό των υπηρεσιών διαμονής και φιλοξενίας, αλλά και την υλοποίηση των εκδρομών ξενάγησης των Συνέδρων, που αναμένεται να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια της Προεδρίας.

Συνολικά, το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει την ευθύνη για τη διεκπεραίωση 250 συνεδρίων περίπου.

Η πλέον σημαντική δράση ωστόσο είναι η ευθύνη που ανέλαβε η χώρα μας ως Προεδρεύουσα χώρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με σκοπό την κατάθεση, τον Μάιο του 2026, Συμπερασμάτων Συμβουλίου για τον τομέα του Τουρισμού, αφού προηγουμένως γίνει διαβούλευση με όλα τα κράτη μέλη.

Επί της ουσίας, η Κυπριακή Προεδρία, αξιοποιώντας τις ήδη καταγεγραμμένες δέσμες πολιτικών των προηγούμενων ετών, όπως το Transition Pathway for Tourism, την European Agenda for Tourism 2030, αλλά και την υπό διαμόρφωση Στρατηγική για τον Βιώσιμο Τουρισμό, φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις για ένα Ευρωπαϊκό Τουριστικό Οικοσύστημα που θα είναι πιο ανταγωνιστικό, πιο ανθεκτικό και σίγουρα πιο βιώσιμο για το εγγύς μέλλον, με την κατάθεση δέσμης πολιτικών συμπερασμάτων.

Σε σχέση με το νομοθετικό έργο, το Υφυπουργείο Τουρισμού προώθησε στη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικό νομοσχέδιο τον περασμένο Νοέμβριο με σκοπό την ρύθμιση του καταδυτικού τουρισμού στη χώρα μας, ενώ τον περασμένο Σεπτέμβριο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ο Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Χώρων Εστίασης και Διασκέδασης Νόμος, ένα νομοσχέδιο που αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την ίδρυση και λειτουργία των χώρων εστίασης και διασκέδασης.

Συνεχίζοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το Υφυπουργείο Τουρισμού, αντιλαμβανόμενο τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες συνεργασίας που προκύπτουν από το πλαίσιο της οικονομικής διπλωματίας, επένδυσε και επενδύει στην ενδυνάμωση των σχέσεών του με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού, τόσο για ανταλλαγή καλών πρακτικών όσο και για τη σύναψη στενότερων συνεργασιών.

Σε αυτό το πλαίσιο, το έτος που προηγήθηκε υπογράφηκαν Μνημόνια Συναντίληψης στον τομέα του Τουρισμού με το Κράτος του Ισραήλ και το Βασίλειο της Σαουδικής Αραβίας.

Κυρίες και Κύριοι,

Κατά το έτος που μόλις αποχαιρετήσαμε, απλά επιβεβαιώθηκε ότι ο τουρισμός παραμένει σταθερά ένας από τους πιο ισχυρούς πυλώνες της κυπριακής οικονομίας, αλλά και πόλος περιφερειακής ανάπτυξης.

Η χώρα μας επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα ως τουριστικός προορισμός, η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου κέρδισε έδαφος και οι ειδικές μορφές τουρισμού απέκτησαν μία άνευ προηγουμένου δυναμική.

Η άνοδος στις αφίξεις της τάξης του 12,4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος αποτελεί μία από τις υψηλότερες επιδόσεις στην Ευρώπη, παρά το γεγονός ότι ήρθε να προστεθεί σε ήδη υφιστάμενη επίδοση ρεκόρ. Η δε άνοδος της τάξης του 41,6% σε ορίζοντα τριετίας ξεπέρασε και τις εκτιμήσεις των πλέον αισιόδοξων αναλυτών.

Σε σχέση με τα έσοδα, και πάλι η χώρα μας καταγράφει μία από τις υψηλότερες επιδόσεις στην Ευρώπη, και είμαστε προς αναμονή τόσο των δικών μας μετρήσεων όσο και των μετρήσεων άλλων χωρών, προκειμένου να δούμε κατά πόσο η χώρα μας κατέγραψε την υψηλότερη επίδοση στην Ευρώπη.

Επί τη ευκαιρία, θα ήθελα να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συνεργάτες μου στο Υφυπουργείο Τουρισμού για όλα όσα μαζί έχουμε επιτύχει, αλλά και στην τουριστική βιομηχανία, η οποία δίδει τις δικές τις μάχες σε κάθε γωνιά του πλανήτη.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους συναδέλφους που έχουν αναλάβει το βάρος της Ευρωπαϊκής Προεδρίας, μίας ευθύνης βαρύνουσας σημασίας για τη χώρα μας.

Σε σχέση με το 2026, τα πρώτα μηνύματα είναι μόνο ενθαρρυντικά και αυτό μας δίνει δύναμη, για να συνεχίσουμε, επενδύοντας ακόμη περισσότερο στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προορισμού.

Η δική μας ευθύνη, έχοντας πλέον πυξίδα την ΕΣΤ 2035, είναι να σχεδιάσουμε τον τουρισμό για την επόμενη δεκαετία, επενδύοντας όσο ποτέ προηγουμένως στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, στην εκπαίδευση και στη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας.